

II 11.461

CIPII MORALE

ȘI

INVÊȚĂMINTE RELIGIOASE

COMBIMATE IN CHIPUL ACESTA

DE

PREOTUL NIC. IONESCU

DUHOVNIC

*și Preot-Paroch la Biserica cu patronagiul Sf. Ilie, fost elev al Liceului
de aici, fost profesor de religiune la Școala Lazaro-Otetelișanu
din anul 1868—80.*

CRAIOVA

TIPO-LITOGRAFIA NAȚIONALE BALIAN și IGNAT SAMITCA

Elu

P R E F A Ț A

Cartea de față, fiind scrisă în spiritul sfintei noastre Biserici ortodoxe creștine, intitulată: 1) Principii Morale; 2) Invățăminte Religioase și 3) Despre Rugăciune.

De aceea, cred că poate să fie folositore, atât nouă fie-căruia credincios creștin, precum și tinerimei studioase, în care are să se planteze (sădască) primele baze ale religiunii.

Așci dar, nu mă îndoesc că motivat în interesul îmbogățirei literaturii bisericești, m'am îndemnat, a se tipări această cârtică, pentru menținerea simțului religios, ținându-se foarte strâns legată de Sfânta Scriptură și Tradițiune.

În respectul celor duse, plin de încredere în dorința de a contribui cât de puțin la învățământul religios, am combinat această cârtică potrivit modestelor mele puteri; și cred că va fi apreciată și bine primită, citită cu plăcere și folos, pentru adevăratul său scop bine-făcător.

Pr. Nicolae Ionescu.

PRINCIPII MORALE
ȘI
INVĂȚĂMINTE RELIGIOSE

PARTEA I.

INTRODUCERE

Cuvintele sfintei scripturi sunt duh și viață. Ele sunt exprimarea dragostei, a frăției, a dreptății, a bunătății, a modestiei, a umilității, a curățeniei și a credinței, «*Intr'unul Dumnezeu Tatăl, a tot fiitorul*» și cele-lalte.

Este cu un cuvânt, cel mai de pe urmă obiect al moralei evanghelice, vrednic de orîce considerațiune.

Și în adevăr, cele mai bune exemple și mai frumoase chipuri de virtuți, se află în Testamentul vechi și în Testamentul nou.

Fiind-că tot coprinsul acelei cărți sfinte, este plină de respectul și credința în Dumnezeu, precum și de evlavióse virtuți.

Și de aceea, științele sunt cele mai frumoase,

cele mai nobile ocupațiuni și esersări ale spiritului și prea folositoare la dezvoltarea și progresul lor, la o viață plină de evlavie și virtuasă; de aceea sfintele scripturi, adesea ne impun ca să ne îndeletnicim a ne câștiga cunoștințe Dumnezeiești și omenești, mai ales de cele sufletești, adică aceea ce este bine plăcut bunei voințe a lui Dumnezeu. *«Și acesta este viața cea vecinică, ca să te cunoască pre tine singur Dumnezeu adevărat și pe carele 'l-ai trimis pe Iisus Christos.»* (Sfântul Evangelist Ioan, stih. 3).

Așa dar, din aceste sublime cuvinte ne învățăm, că se cuvine ca în tot-d'a-una să înaintăm în darul lui Dumnezeu și a împlini voia lui, pe pământ, precum se face și în *Cer.* *«Și împărțirea noastră să fie cu Tatăl și cu Fiul său Iisus Christos.»* (Cartea 1, capul 1, stih. 3).

* * *

Temeiurile datoriilor moralei creștine

Dar ori-cât de însemnată și plină va fi în sine o regulă de datorii morale religioase, aș o nemărginită însemnatate. căci ele nu se pot privi numai ca învățături spuse de omenii, ci de Apostoli sfinții părinți.

De aceea dar, se cuvine ca și noi să viețuim după vrednicia marelor daruri, pe cari a tot puternicul Dumnezeu ni le-a dăruit. *«Fiți următorii*

lui Dumnezeu ca niște fii iubiți.» (Cartea către Efesenii, cap. 5, stih. 1).

Asemenea alt temei foarte însemnat supunerii moralei evanghelice, ne poate scote din exemplul de supunere, dat nouă de Domnul nostru Iisus Christos, a cărui sfântă viață și fapte erau o explicare a Dumnezeieștilor legiuri și porunci și a tuturilor celor mai frumoase virtuți.

«Și vă învățați de la mine că sunt blând și smerit cu inima.» (Sfântul evangelist Mathei, cap. 11, vers. 29).

Istoria umanității o constată în chipul cel mai adevărat și numai acele familii și societăți ni se pot cita ca model, unde *cultul* sădit în inimă producea o unitate de gândire.

O asemenea putere, o asemenea lege universală, există foarte trebuincioasă pentru lumea morală, cu aceea deosebire numai că acesta este superioară, ca și duhul materiei.

Și de aceea Domnul nostru Iisus Christos ne a dat acea rugăciune, care se numesce rugăciunea Domnului; după care și mărturisim în fiecare zi, unitatea noastră de neam, precum și a intereselor noastre proprii.

Nuam în *Tatăl nostru* carele ești în ceruri și cele-l-alte.

Adică, numai în Dumnezeu și prin Dumnezeu putem exista și a tinde la același scop.

* * *

Principii din morala creștină

Morala creștină este o sistematică espunere a regulilor care ne îndemnă la aceea, cum mai cu folos să se ție prea sfânta religiune a Domnului Iisus Christos.

Obiectul de căpetenie al moralei creștine, precum se vede din ideea despre Ea, este unul și același cu care se ocupă toate științele Teologice, adică: *Religia creștină*. Și pentru această știință, această are o apropiată legătură cu ele și după dreptate ocupă întâiul loc între dâsele și se numesce *morală*.

Dar se deosebește de cele-lalte științe Teologice prin aceea, că se ocupă cu religiunea creștină, având în vedere a descoperi isvârile ei, precum științele pregătitoare; ca, prin acest chip de studiere a religiei, să contribuiască spre propria mântuire a celor ce le învață.

În adevăr, că menirea științei, moralei creștine, ne este foarte trebuincioasă pentru noi toți, asupra căroră ne este impusă datorie, nu numai a ști prea sfânta religiune creștină, ci și a vieții după spiritul ei cel mântuitor.

Scopul moralei creștine, este de a ne expune datoriile creștine, de cari servindu-ne și împlinindu-le, să putem ajunge la desăvârșirea morală disă de Mântuitorul nostru Christos:

«Fiți desăvârșiți, precum și Tatăl vostru cel din

ceruri desăvârșit este » (Sfântul Evanghelist Mathei, 5, 48).

Așa dar, chemarea moralei creștine este, spre a ne spune într'un chip desvoltat, adică plin de adevăr, ce suntem datorți să facem spre a dobândi împărăția lui Dumnezeu.

Asemenea morala creștină este o tratare științifică arătătoare, cum că credința trebuie să fie lucrătoare prin iubirea noastră către Dumnezeu.

* * *

Principiile fundamentale ale moralei creștine, este în credința unui singur Dumnezeu, creator al *universului*, și în Domnul nostru Iisus Christos, *Răscumpărătorul lumii*.

Aceste principii morale, au fost și vor fi pururea principala parte a adevăratului *cult*, și mijlocul trebuincios pentru a ajunge la mântuire.

În adevăr că toate acestea, fură ca o rază plină de lumină, care rază se întinsă, crescă și cu timpul deveni o mare lumină mai strălucitoare decât soarele. Așa că prea sfânta religiune creștină prin morala sa evanghelică, după însemnătatea sa, este veche ca și lumea, pentru că în toți timpii s'a recunoscut același Dumnezeu de autor, și același Fiul al lui Dumnezeu care este *Christos Domnul*, de Mântuitor al omenirii.

Și în adevăr că religiunea a trecut prin deosebite stări de progres și desvoltare, dar nu s'a

schimbat; că precum un om este tot-d'a-una același om, de și trece prin deosebite vârste ale vieții.

Așa dar, folosul moralei creștine, este că ne luminează ca o lampă strălucitoare a prea sfintei religii, căci de aci ne înștiințăm de comuna descendință a omenilor și a nădejdei mântuirii noastre. Mai cu samă că de aci putem avea isvóre sigure, din cari putem câștiga științe sigure pentru istorie în genere. În aceste Principii Morale, noi privim prevedința lui Dumnezeu, care ne este tot atât de trebuincioasă pentru drépta înțelegere a istoriei, pe cât este lumina pentru vedere și din aceste dise învățăm, că noi credincioși datinilor părinților noștri, am demonstrat în tot cursul timpurilor devotamentul către Dumnezeu și stima către tot ce este sfânt și religios.

* * *

Mai ales că societatea noastră creștină, care ca un crin înalt și fără pată, ca o flóre din cele mai frumoșe, care respândesce cu îmbelșugare miros dătător de viață și plăcut, crește cu putere și repeđiciune.

Acéstă sfântă societate creștină ce repede se înmulțesce, este ceva, pe care nici gura, nici panna, adică condeiul, nu pôte descrie într'un chip înțeles; este ceva, care pune în gândire pe oricine și-l face să dică:

«Mare ești Dómnne! și minunate sunt lucrările tale.»

24.11.11

Așa că în sînul acelei societăți a credinței creștine, vedem pe deplin pus în practică principiul faptelor bune, cari trebuie să preceadă învățătorei.

În sînul acestei omeniri regenerate, toți creștinii strălucesc prin fapte bune și cu virtuți creștine, însoțită și de o viață plină de fericire.

II 11.461

PARTEA II.

Invățăminte Religioase — Literare

Istoria, care este icóna trecutului, ne probéză într'un chip învederat, că omenirea în mersul său, în calea de perfecțiune și fericire și către înaintare, are a înregistra deosebite epoci, diferite unele de altele.

Istoria creștinismului, ne pune înainte mulțime de ómenii sfinți, cari au viețuit creștinește și au știut să lucreze pentru folosul omenirii.

Istoria bisericei creștine, conține cele mai frumoase pagini despre ómenii sfinți, cari au ilustrat epocile lor și au rămas pentru posteritate, modele sublime.

Aceste modele sfinte de evlavie și virtute și de abnegațiune și de activitate, sunt mijlocul cel mai lesnicios, cel mai puternic, spre a ne îndelețnici cu citirea cărților religioase morale.

Fiind-că în oricare ramură specială a științei bisericești vom fi chemați, tot ni se cere să ne ocupăm în tot d'a-una cu meditațiunea despre cetirea sfintei scripturi, care este în strânsă legătură cu rugăciunea.

Și în adevăr că cetirea sfintei scripturi, ne este foarte trebuincioasă și de datoria cea mai sfântă a creștinilor; de aceea sfântul marele Apostol Pavel zice: *Că totă scriptura este de Dumnezeu însuflată, de folos și învăță a se păzi cetirea sfintelor scripturi.* (Cartea 1 către Timotei, 4. 13).

De aceea noi credincioșii numai prin neîncetată cetire a cărților religioase, putem ajunge la adevărata cunoștință morală, recunoscută de Biserica creștină maica noastră Duhovnicască.

Și în adevăr cum s'ar putea explica existența considerabilului număr de scrieri ale sfinților părinți ai Bisericei, precum și în deosebi ale mai multor creștini din diferite timpuri, cari au avut ca obiect de a face cunoscute, adevărurile și misterele (tainele), coprinse în sfânta scriptură.

Adevărul acestor teme nice și statornice învățătură, ne este știut și cunoscut nouă tuturor credincioșilor, căci totă învățătura și zidirea morală a părinților noștri, se compunea mai mult din cunoștința cetirei cărților religioase și astă-đi morala din acele timpuri.

Istoria Bisericească ne spune despre însemnătatea timpurilor trecute, mai ales și sfinții părinți ne arată un mijloc foarte efectiv, în înțelesul învățăturilor care erau cele următoare:

1. Orologiul (a), (ceaslovul), 2. Psaltirea (b).

NOTĂ. (a) Orologiul, conține rugăciuni și laude, ce sunt hotărâte a se citi la anumite ceasuri și care coprinde felurite părți ale cultului Dumeđeesc.

(b). Psaltirea conține cei 150 de psalmi. Pentru acesta sfinții

3. Istoria sfântă, sau Istoria biblică, 4. Istoria Universală, 5. Istoria Ermineutică, 6. Istoria Naturală și 7. Istoria literaturii practice și cele-lalte științe ajutoriale.

Așa că toate aceste obiecte sau științe ce amintirăm, au fost, sunt și vor fi a pururea de mare folos, la dezvoltarea și instruirea copiilor.. și cele-lalte.

Și în adevăr, că toate aceste științe instructive, ne sunt chiar și nouă la fie-care de mult preț și folositoare, căci se sădesce în noi aplicarea către perfecțiune și de aci, vine iubirea către Dumnezeu, respectul și stima către părinți, respectul către cei mici, mari și mai bătrâni, cari fiind cu multă experiență, consiliile sau povețele lor, ne sunt de folos în mai multe împrejurări din viață; stima și respectul către persoanele Bisericești, către profesori și învățători; stima și respectul cuvincios către toate căpeteniile și autoritățile țării noastre; precum și recunoștința către bine-făcători.

În respectul celor duse, se resădesce în inimile noastre, practica virtuților creștine și se întăresce și însemnătatea acestui prețios act, de care credem fără îndoială, că nu se va mai putea șterge nici-odată de pre lespețile inimii noastre.

Dacă cetim cu luare aminte chiar istoria lu-

părinți au numit-o biblie mică, căci toate câte sunt pe larg în cărțile legii vechi și celei noi, toate sunt tâluite pe scurt de Dumnezeu sfânt în psaltire.

mei, vedem că popoarele numai prin cărți religioase morale bine stabilite, au înaintat în tot-d'una în civilizațiune.

Și în adevăr, că chiar elementele sale cari sunt *Docmatica* și *Morala*, precum nu se pot aceste două despărți în *Religiune*, așa nu se pot ele deosebi nici în vorbire.

Căci amândouă trebuie combinate la un loc și prinite ca punct de plecare la fie-care expresiune *Religioasă*, *Morală*.

De aceea, marele Apostol Pavel al neamurilor zice: «*Adevărat este cuvântul, deci pre acesta trebuie să-l păzești în aceia ce au crezut în Dumnezeu, ca și ei să se nevoiască la fapte bune, căci acestea sunt bune omenilor și de folos.*»

PARTEA III.

Despre Rugăciune

Morala prea sfintei noastre religii creștine, ne arată că părțile sfintei rugăciuni sunt trei: *Doxologia*, *Cererea* și *Mulțumirea*.

Prin Doxologie, ne mărturisim credința; prin cerere susținem credința noastră în a tot Puternicul Dumnezeu; iară prin mulțumire iubirea noastră către Dumnezeu.

Așa că rugăciunea se succede (urmază) de cetera sfintei scripturi, prin care ne nutrim sufletește și se inspiră în noi evlavie. Chipul rugăciunii se face prin îngenuncheri, penitenți și prin împreunarea semnului sfintei cruci cu trei degete, după învățăturile sfintei noastre Biserici Ortodoxe, însemnând sfinta Treime; și în acest chip noi creștinii, începem și terminăm rugăciunile noastre.

De aceea, pe lângă *Rugăciunea Domnului* și *Simbolul Credinței*, spunem și rugăciunile următoare: *Domne miluesce* și *Mărire Tatălui și Fiului și Sfântului Duh*; și fără aceste mici Doxologii, nu putem recita pe deplin sfintele rugăciuni, cari sunt în tot-d'a-una însoțite de semnul sfintei cruci.

Și în adevăr, că prin aceste umile rugăciuni, ne exprimăm evlavia noastră din launtrul inimei.

După cum dice Profetul Impărat David: «*Dintru adâncuri am strigat către tine, Dómnne, Dómnne, auzi glasul meu.*» (Psalm 129). Precum de asemenea Sfântul Ioan Chrisostom gură de aur, dice: «*Că rugăciunea este vorba cu Dumnezeu.*»

Din aceste dise ne învățăm, că rugăciunea este o dorință a inimei noastre, după cum marinarul rapórtă toate privirile sale la țărmul ce voește a debarca, așa și pentru noi tot aceea ce încungiur, tot aceea ce vedem devine ocasiune de *Meditație* și *Rugăciune*. Și de aceea se cuvine la timpul rugăciunii, să înălțăm acel Liban *a)* bine miroșitor și de mare preț, căci vedem și chiar ne învățăm, că rugăciunea ne umple și ne înbogătesce Duhul de o fericire cerescă nedescrisă; de aceea și ómenii cei sfinți ai lui Dumnezeu dicéu «*Veselitu-m'am de cei ce m'a-ă dis mie, în casa Domnului vom merge.*» (Psalm 121, stih. 1).

* * *

Domnul nostru Iisus Christos, ne a dat un exemplu de rugăciune eminent, atât în respectul coprinderii cât și al întinderii, în rugăciunea Domnului *Tatăl nostru*. Ne a dat regula și exemplu cum trebuie să ne rugăm la timpul sfintei leturghii, precum la cele-l alte servicii sa- slujbe

a) Liban este un munte în Asia, pe țărmul Mediteranei și Arhipelagului.

și rugăciunii Dumnezești. Acolo ne învață a căuta împărăția lui Dumnezeu și să îndeplinim mai întâi voia lui și după aceea să cerem pâinea zilnică ori cele trebuincioase pentru viață.

Așa dar, din aceste adevăruri sfinte, noi trebuie să facem numai aceea ce este potrivit cu dorința și dreptatea și aceea ce ne este permis; iar toate cele ce ne sunt de trebuință, să le cerem prin rugăciune de la *Tatăl Cereșc*.

Și în adevăr pre dânsul noi trebuie să-l rugăm și pre unul născutul lui *Fiu*, *Domnul Iisus*, ca să ne întărească cu Duhul său cel sfânt, în statornicia păzire a tuturilor sfintelor și mântuitoarelor învățături; încheind toate cererile noastre cu un singur devotament către dânsul, amintindu-ne rugăciunea Domnului *Mântuitor*, să ne dăruiască cele bune și de folos rîde, că prea bunul Dumnezeu este pretutindenea; toate le vede și ne împlinesc toate cererile cele spre bine și folositoare.

Că însuși Mântuitorul nostru ne învață ca în numele cel sfânt al lui, să cerem cele spre bine și de folos: «*Orî ce veți cere întru numele meu vi se va da.*» (Sfîntul Evanghelist Ioan, 14, 15).

De aceea, din aceste adevăruri sfinte ne învățăm, că se cuvine să ne lipim inimile noastre, de sfintele aședeminte religioase și de *Morala Evangelică*, cari se predică în Biserică, că precum albina adună vara nutriment pentru lunile de iarnă, așa ne este trebuincios și nouă, să ne a-

dunăm hrană sufletescă în zile de Sărbători și Dumineci din cuvîntul lui Dumnezeu sau predica ce se spune în biserică.

Și în adevăr, că prin acest chip, va face scumpa noastră *Patrie Română*, să fie fericită și să privească cu iubire de mamă pre noi toți fiii săi, adunați într'un cuget, într'o inimă și credință împrejurul *Altarului Dumnezeesc*; înălțând către Dumnezeu rugăciunile noastre, cu inima curată, ca niște fii, către *Părintele Cereșc*.

Rugăciuni Scolastice

În numele Tatălui și al Fiului și al Sfîntului Duh. Amin.

Rugăciunea Dimineții

Stéua zilei rodioasă
Sus pe ceruri s'a ivit;
Fuge noptea 'ntunecată
Căci lumin'-a strălucit.
Pasări mi, în chor salută
Pe al Țilelor izvor,
Iar noi rugă umilită
Înălțăm la Creator.
Dómné, vie, a lumii rază!
Către Tronu-Ți ne 'ndreptăm;

Mintea noastră luminéză,
Cu plăcere să 'nvăţăm.
În azilu-ţi de splendóre
Te rugăm, s'adăposteşti
A juneţei noastre flóre,
De greşeli să ne păzeşti.
Fă s'avem purtare bună
Şi în ştiinţe să sporim;
Să fim *Patriei* cunună,
În unire să trăim.
Dómnne, vie, a lumii rază,
Către tronuţi ne'ndreptăm;
Mintea noastră luminéză,
Fapte bune să lucrăm.

Rugăciunea Serii

Iată ziua se sfârşeşte;
Mândru-î astru s'a plecat,
Umbra nopţii se iveşte
Şi noi lucru-am terminat.
La repaus, nóptea chiamă
P'ostenitul lucrător,
Cată însă-a ne da samă
De-am lucrat folositor.
O şi plăcă, alta vine,
Viitorul noi privim;
Dómnne! fă, lucrând tot bine,
Spre El mândru să păşim.

Cu puterea ta păzeşte
Cugetul nostru curat,
Şi sub scutul Tău umbreşte
Pe Învăţătorii ce ne-ai dat.
Când odihna consoléză
Pe truditul muncitor,
Ca Părinte tu veghiază
Somnul nostru a fi uşor.
Dómnne ziua viitoare
Dă-ne veselie s'o vedem
Şi 'n lucrări folositoare
Tot-d'a-una să-ţi plăcem.

Imn

Cântare, aî, prea Sfinte,
Osana, strigăm ție,
Osana, înalt Părinte,
Şi fie, fie, fie,
Mila ta cu noi în veci!
Lumină eşti din fire,
Lumină, lină rază,
Ale noastre simţiri,
Să umpli de a ta rază
Şi să fim prea fericiţi.
Al tău din veci cuvânt,
Părintescă-ţi îndurare,
Rugăm mila-ţi cea mare,
Rodescă-aşedemânt de Sfint,
Dómnne, ne auzi pre noi.

Te mărim, o Dómnă, întru ce de sus;
Pacea și lumina pe pământ ai pus.
Cheruvimî de taină în sfatul ceresc,
Apără păzește neamul omenesc.
Te mărim pre tine, cel prea lăudat;
Bunuri prețioase nouă ne-ai păstrat.
Te rugăm cu toții, în glas de unire,
Mila ta dă nouă, deplină fericire.

Cântarea dimineții
Din buze nevinovate,
Cui altui se cuvine,
Puternice părinte,
De cât ție a da?
Tu ești stăpân a toate,
Tu ești prea bunul tată;
A ta putere sfîntă
Făptura ține întregă;
Ne ține și pre noi.
În inimă, în tot omul,
Tu ai sădit dreptatea,
Unirea și frăția;
Tu conștiință scumpă,
Tu, bun de-avem ne-ai dat.
P'aste saduri umili,
Răcoritoare plôie,
De adevăr să pice,
Să crească să dea rodul,
Să fim prea fericiți.

Indreptătorul lumii,
Tu ai mărit popóre,
Le ai dat legi prea sfinte,
Și le ai format în staturî.
Măresce și pre noi.
Cu toții dară, ție,
Cântăm, cântare nouă,
În voia unirei,
Rugăm să ne însoțești.

Rugăciunea Dimineții

Dumnezeule prea sfinte, izvorul înțelepciunii!
Primesce rugăciunile noastre cele tinere; fă patria
noastră mamă celor buni și printr'acesta locaș
celor drepti, ca într'ênsa să creștem însoțiți de
dreptate.

Fă ca din anii prunciei noastre, să fim umbriți
de ajutorul tău: și când vom pași către vîrsta
bărbației, să privesci întru inimile noastre cele
plecate voinței tale, devotați creștini ai sfintei
evangeliei tale și fiii bine-credincioși ai patriei,
fapturi vrednice de mâinile tale.

Prea puternice Dómnă! Ascultă cu îndurare
glasul rugăciunii noastre din buze nevinovate și
ne învrednicește a pricepe puterea legii tale și
a propăși în cunoștințele cele folositoare ce ni se
vor preda, spre mărirea prea sfîntului tău nu-

me și întru totă evlavia și curăția, pentru ca în în acest chip pregătiți, să prea mărim prea sfîntul tîu nume, al Tatălui, al Fiului și al sfîntului Duh, Amin.

Rugăciune către prea Sfînta Treime

Mărire ție, Dumneșeul nostru, mărire ție.

Mărire ție, Dómnne, Dumneșeul nostru, care d'a pururea treci cu vederea greșalele nóstre.

Mărire ție, Dómnne Dumneșeul nostru, carele m'ai învrednicit a vedea și diua de astă-đi.

Mărire ție, prea sfîntă Treime, Dumneșeul nostru. Inchinu-mă bunătăței tale celei ne spuse. Laud îndelungă răbdarea ta cea neurmată; că cu nenumărate bine-faceri mă dăruești.

Dómnne, a tot țitorule, Dumneșeul părinților noștri, trimite din înălțime bunătățile tale, nouă și la tot poporul tîu, sănătate, mîntuire și întru toate bună sporire, acum și în veci-vecilor, amin.

Rugăciune

Dómnne Iisuse Christóse, Fiul lui Dumneșeú, pentru rugăciunile prea curatei maicei tale și ale tutulor sfînșilor, mîntuesce-ne pre noi, amin.

Sfârșit și lui Dumneșeú celui în Treime lăudat, Mărire.
